

Követelmények – normaalkalmazás

Feltétlenül differenciáljuk a feladatokat a gyermekek artikulációs teljesítménye, képessége alapján.

- a) Vannak lustán/renyhén artikuláló tanulók. Velük tükör előtt célszerű egyéni gyakorlatokat végeztetnünk.
- b) Előfordul, hogy néhány növendékünk arca az artikulációs gyakorlatok végzésekor eltorzul. Előidézheti ezt a főleg az izommozgás vagy a túlzott igyekezet, esetleg túlfűtött teljesítményorientáltság.

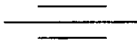
Az artikulációs hibák miatt senki sem gúnyolódhat!

A természetesen zengő, tiszta, kimunkált artikulációjú beszédet alakítsuk ki. Ehhez körültekintően válogatott, a gyermekek képességeihez igazodó, azokat fejlesztő feladatokat végeztessünk el, de nem feszes ajakmozgással.

Fontos a kényelmes, görcsmentes testtartás kialakítása. A külső görcs gátolja a gége természetes mozgását hangképzés közben. Az egész hangképzőrendszer kifogástalan működésének következménye a könnyed, pergő, begyakorolt artikuláció lesz.

IRODALOMJEGYZÉK

1. Dr. H. Tóth István: Megújul-e kiejtéstani tanításunk? Módszertani Közlemények, 1995.5:216-221., Szeged.
2. Dr. H. Tóth István: A kiejtéstani tanítás pedagógiája. In: Kernya Róza (főszerk.): Az anyanyelvi nevelés módszerei. Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola és Móra Ferenc Könyvkiadó Rt., Kaposvár, 1995.

BARTÓK PÁLNÉ

Dózsa György Általános Iskola

Debrecen

Művelődési vetélkedő

Egy-egy jelentős esemény vagy évforduló alkalmából mindenképpen érdemes művelődéstörténeti vetélkedőt rendeznünk. Ehhez kívánok most kedvet ébreszteni azzal, hogy közreadom az „Emese álma” című házi versenyünk, vetélkedőnk forgatókönyvét. A benne említett könyveket, forrásmunkákat a verseny előtt két hónappal kapták meg a háromtagú csoportok.

A gyerekek a játékot nagyon élvezték, és mindannyian izgultak a továbbjutó csoportért. Az alapos felkészülésnek meg is lett az eredménye! Csoportunk sikeresen szerepelt az országos művelődéstörténeti vetélkedő első fordulóján, középdöntőjén és 2. helyezést ért el az országos döntőn, amely 1996. május 11-én a Hadtörténeti Múzeumban került megrendezésre.

EMESE ÁLMA

*„Magyar vagyok: lelkelem, érzésem örökséget
kapott, melyet nem dobok el: a világot
nem szégyeníteni kell, hanem gazdagítani.
Hogy szolgálhatom az emberiséget, ha
meg nem őrzök magamban minden
színt, minden kincset, ami az emberiséget
gazdagíthatja? A magyarság színét,
a magyarság kincsét!”*

(Babits)

*Indításként:
A tanár olvassa fel.*

Menjünk a kincs nyomába!

A tanár felszólítása

1. „Emese álma” versenyünk mottója.
Miért? Fogalmazzátok meg írásban tömören!
(László Gyula: 50 rajz a honfoglalókról)
2. Sok könyvet kellett olvasnotok, mely a magyarság történetéről szól.
Soroljátok fel őket!

1–3 pont

1 ... pont

Javasolt irodalom:

Árpád kori legendák és intelmek
Sámánok és táltosok
A magyarok cselekedete
Képes Krónika
Dénes István: A honfoglaló magyarok
Fodor István: Verecke híres útján
László Gyula: Hunor és Magyar nyomában
Lengyel Dénes: Régi magyar mondák
Varga Domokos: A meyeriektől Mohácsig

3. A magyarok vándorlásai.
Jelöljétek a kontúrterképen a helyeket, folyókat, tengereket, hegyvonulatokat!
(A meyeriektől Mohácsig, 11. o.)

1 ... pont

Hol éltek a magyarok?

Helyek, folyók, tengerek, hegyvonulatok

4. Milyen népekkel kerültek kapcsolatba, kik mellett éltek ősaink a vándorlások során?
(kazár, török, besenyők, alán→írán)

Táblára írd, mutasd fel!
1–3 pont

<p>5. Bolgár – török jövevényszavakat olvasok fel. Ám két hiba „csúszott” a feladatba. Írd le a kakukkfiókat! búza, eke, alma, <i>paradicsom</i>, sarló, körte, <i>dohány</i>, disznó</p>	2 pont
<p>6. Egészítsétek ki a felolvasott szöveget! (6 szót kérek) A magyarok főselege kinek a ...? vezetésével a melyik ..? – hágón át nyomult be a melyik ...? folyó vidékére. Az Etelközben maradt magyarok a besenyők támadása miatt hol ...? keresztül jutottak a Kárpát – medencébe. A honfoglalás mikor? kezdődött és kb. mikor ...? fejeződött be. (Árpád, Vereckei, Tisza, Erdély, 895, 900)</p>	Táblára! 6 pont
<p>7. Honfoglaló őseinkről sokat elárulnak a feltárt sírok. – Mik ezek az árukkodó jelek és jelentéseik? Írd le szavakkal! (ruházat, ételek, fegyverek, lófej, ...)</p>	Táblára! 5 pont (1 gyerek) A 7. feladatnál a csoport tagjai egyénként dolgoznak.
<p>– Készítsétek el egy jurta alaprajzát! (László Gyula: 50 rajz a honfoglalásról 40.)</p>	Rajzlap 5 pont
<p>– Öltöztetess fel egy honfoglalás kori harcost „szavakkal”! (puha talpú csizma, kaftánszerű felsőruha, kettős öv ezüst veretes, csúcsos sisak, szablya, íj – nyilakkal, tegez, (tarsolylemez) rangos</p>	7 pont
<p>8. Mi vagy ki jut eszedbe? <i>kende</i> (nap): fejedelmi rang, méltóság <i>gyula</i> (hold): igazi hatalmi méltóság, hatalom, háború, védelem <i>in</i>: inek → szegények a honfoglalás idején, ínség <i>bő</i>: bővek, rangosok, gazdagok, bőség <i>tinó</i>: természetes „pénz” „<i>Fehér Menyét</i>”: Saroldu, Sarolta Géza felesége <i>szkéta</i> = pusztai lovas <i>1083</i>: szentté avatták: István Imre h. Gellért <i>Vajk</i>: István <i>Quedlinburg</i>: (973 húsvétján) 1. Ottó fogadást adt. Magyarországot 12 főember képviseli. Géza nem ment el, nem akar hódolni).</p>	Villámkérdések 1–1 pont
<p>9. Kiselőadás következik. <i>Témák</i>: A vérszerződés A kalandozó magyarok harcmodora Géza fejedelem István király Lehel kurtje Mi történt Szent Gallenben?</p>	1–5 pont
<p>10. Emlékek következnek. Írd le, mit látsz a képen, és hol őrzik ma ezeket a képeket! – Attila kardja (Bécs) – Szent István kardja (Prága)</p>	Tanár

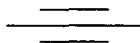
– Nagyszentmiklósi kincsek (Bécs)

– Lehel kürtje (Jászberény)

A magyar nép fennmaradt, megvetette lábát a Kárpát-medencében,
beilleszkedett a keresztény Európába.

Zárásként hallgassátok meg a következő zeneszámot!

István, a király ... (lemez)

SZERZŐINK, MUNKATÁRSAINK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel kérjük szerzőinket, hogy kéziratukat a szerkesztőség címére küldjék: 6725 Szeged, Hattyas sor 10. A borítékra feltétlenül írják rá, hogy *kézirat*. Csak gépelt, 8–10 lapnál nem nagyobb terjedelmű kéziratot fogadunk el. A kéziratot két példányban kérjük, *kettes sortávolsággal, normál géppapíron, a „gépelési hibák” gondos javításával*, a felhasznált szakirodalom pontos *feltüntetésével (szerző, cím, hely, kiadó, lapszám (l.))*. A cikkben előforduló rajzokat, illusztrációkat viszont – *fekete tussal – pauszpapíron vagy műszaki rajzlapon* kérjük, *gondos kivitelezésben*.

Szíveskedjenek *külön lapra* fölírni *irányítószámot és munkahelyük, iskolájuk pontos nevét*.

Felhívjuk továbbá szerzőink figyelmét arra is, hogy *másodközlésre nem vállalkozunk*, hozzánk küldött írásaikat más folyóiratokban nem publikálhatják, de az újraközlés jogát is fenntartjuk. Szerkesztőségünkönél is érvényes az általános gyakorlat, *hogy kéziratot nem őrzünk meg, és nem is küldünk vissza*.

A SZERKESZTŐSÉG